

Boerenmeeuw terug van

In alle jaren dat hij met duiven bezig is, heeft Willem Wesselink nog nooit zo'n succes gehad als nu. De oorzaak van dit alles? De 'wedergeboorte' van de Boerenmeeuw. Terwijl deze kleine, oersterke, duif tot in de jaren zestig van de vorige eeuw op talloze boerenerven te vinden was en het daar min of meer zelfstandig wist te rooien, verdween de sierlijke erfbewoner daarna geruisloos van het toneel. Op een heel enkele plek na.

Met liefde toont Willem Wesselink één van zijn oogappels. Het diertje heeft inderdaad wel iets van een meeuw, een slank wit lichaam en gekleurde vleugelschilden. Achterop het kopje priemt een olijk kuifje omhoog en de borst is versierd met kleine gekrulde veertjes, 'jabot' genaamd.

Donkere oogjes kijken nieuwsgierig de wereld in. „Je kunt rustig stellen dat het voor de Boerenmeeuw vijf voor twaalf was”, stelt Willem Wesselink bij één van de hokken achter zijn Brummense rijtjeswoning.

„Er waren echt nog maar een paar boeren die de oorspronkelijke 'meeuw' hadden. De moderne bedrijfsvoering en het daarbij horende erf lenen zich er niet meer zo voor de duivenhouderij. Vroeger zaten de dieren in een tilletje tegen de muur, in een hok in de loods of gewoon op de deel. Af en toe werd

er wel eens een duif het slachtoffer van een roofvogel, maar in de meeste gevallen kon zo'n populatie daar wel tegen. Dat is nu met die moderne open stallen wel anders. Een havik of slechtvalk vliegt daar aan de ene kant in en aan de andere kant weer uit. En de duif is het haasje.”

Niet te koop

Willem Wesselink fokte door de jaren heen heel wat duivenrassen, zoals de Amsterdamse Baard-tuimelaar en Wener mid-snavelige tuimelaar. Ook fokte hij eerder met enkele collega's de bijna verdwenen Amsterdamse Tippler terug.

Begin 2011 richtte hij zich op de duif uit zijn jeugd, de Boerenmeeuw. De geboren en getogen Achterhoekse dacht nog geregeld aan de sierlijke dieren en wist dat er op de boerderij van zijn oom nog enkele tamelijk

raszuivere exemplaren zouden moeten zijn. Toen hij ging kijken viel dat tegen. „Slechts één oude doffer van misschien wel vijftien jaar oud vloog er rond. Het viel vervolgens nog niet mee om die oude heer te pakken te krijgen. Als hij mijn auto zag aankomen, was hij al weg! Uiteindelijk is het toch gelukt en ook op twee andere boerderijen heb ik enkele tamelijk goede dieren gevonden. Verkoopen wilde men niet, wel ruilen. Men beseftte hoe belangrijk het was dat er wat ging gebeuren, ook zij konden niet verder. Vaak was er al tientallen jaren geen vers bloed meer in zo'n populatie gekomen.”

Populair

Door het redelijk goede uitgangsmateriaal zag Wesselink de duif, zoals hij die voor ogen had, tamelijk snel ontstaan. Zo snel zelfs, dat hij er dat eerste jaar meteen al tweemaal mee naar buiten trad. „De eerste keer was eigenlijk niet eens de bedoeling. Ik werd gevraagd om met mijn Baard-tuimelaars naar de 'Dag van het levend erfgoed' in Liempde te komen. Toen ik vertelde welke duiven ik nog meer had zei men: 'neem alles maar mee'. En wat denk je? Alle aandacht van het publiek ging uit naar de Boerenmeeuw in plaats van naar de Baardtuimelaar. 'Hé, die duif hadden wij vroeger ook' was een veelgehoorde uitspraak en regelmatig kreeg ik de vraag of ik er niet een paar wilde verkopen. Als ze er waren geweest, had ik er wel honderd kwijt gekund!”

Op de kleindierenshow Oneto in Enschede - afgelopen december - verging het de fokker al niet veel anders. „Ook hier telkens weer die herkenning, gevolgd door de vraag of men geen duiven kon kopen. Je gelooft het niet, maar een jochie van een jaar of tien heeft wel twintig minuten op zijn knietjes naar de Boerenmeeuwen zitten kijken, zo gek was hij er mee. Ook hem had ik graag geholpen, maar er is gewoon nog niets te verkopen, daarvoor is alles nog te pril.”

„Wat zo'n beurs echter leuk maakt, is dat men weet waar je mee bezig bent. En dat je soms mensen ontmoet die je verder kunnen helpen. Zo weet ik nu dat er op een boerderij in Friesland ook nog echte Boerenmeeuwen moeten zitten. Daar ga ik zeker een keer heen!”

Het lukte Willem Wesselink om in relatief korte tijd de Boerenmeeuw terug te fokken.

weggeweest

Oude doffer

Één van de dieren die aan de basis staat van de nieuwe generatie Boerenmeeuwen, is de oude doffer die Wim Wesselink met veel moeite op de boerderij van zijn oom heeft weten te vangen.

De fokker dacht er goed aan te doen de oude heer te koppelen aan een eveneens al wat oudere duivin. De oude baas bleek echter niet in haar geïnteresseerd. Pas toen Wesselink hem bij een jonge schoonheid zette, was het bingo. Één nestje heeft deze combinatie opgeleverd, toen was het over. In een onbewaakt ogenblik vloog de doffer weg van het erf van Wesselink, terug naar 'zijn' boerderij. Daar mag hij nu blijven.

Kippenvoer

De oorspronkelijke Boerenmeeuw was een kerngezond dier dat door de eeuwen (!) heen via grotendeels natuurlijke selectie tot stand was gekomen. Als de duiven al bijgevoerd werden, was dat met eenvoudig kippenvoer. Verder moesten ze zichzelf maar zien te redden.

„En ook dat aspect van de oorspronkelijke meeuw moet behouden blijven”, vindt Wesselink. „Het is toch frappant dat verschillende van mijn duiven ziek werden door de komst van enkele ogenschijnlijk gezonde boerderij-meeuwen. Die waren kennelijk drager, maar mankeerden zelf niets. Dat geeft goed aan hoe sterk hun natuurlijk afweermechanisme is. Wat mij betreft, gaat ook de Boerenmeeuw van de toekomst gewoon met kippenvoer gevoerd worden.” Willem Wesselink denkt nog een jaar of vier, vijf nodig te hebben om de Boerenmeeuw echt weer ‘op de poten’ te hebben. Daarna wil hij de duiven op een aantal boerderijen zien te plaatsen, als werkelijk levend erfgoed.

„Het liefst bij kleinschalige- of hobby boeren met een gezellig erf. Daar komt de Boerenmeeuw het best tot zijn recht. Niet alleen omdat het leuk is als het dier weer in zijn oorspronkelijke leefomgeving terugkomt, ook omdat je zo de risico's spreidt. Als er bij de fokkers iets mis gaat dan heb je nog altijd de duiven 'in het veld' om op terug te vallen.”

Rasbeschrijving

De Boerenmeeuw is een vrij kleine, compacte duif, met een horizontale stand. Het ras komt op dit moment voor in zes kleurslagen: roodzilver geband, geelzilver geband, blauw geband, rood schild, geel schild en zwart schild. De meeuw heeft een 'kuifje', donkere ogen, een jabot (gekrulde borstveren), een middellange hoornkleurige snavel en rode poten. Het lichaam is klein en kort, wigvormig, met een korte achterpartij. De Boerenmeeuw heeft een niet te lange, smalle staart, die horizontaal gedragen wordt. De duif is gezellig en nieuwsgierig in de omgang en de jongen worden met grote zorg omringd. Naar erkenning van het ras wordt momenteel toegewerkt.

De Boerenmeeuw vormde ooit de basis voor de Oud-Hollandse meeuw, een al jaren zeer populaire duif in de sierduivenfokkerij. Ook nu nog zijn er grote overeenkomsten, hoewel de lichaamsverhoudingen anders liggen en de sierduif bijna een keer zo groot is als zijn voorouder.

Tekst en fotografie: Arjan Wijnstra

